1856. Nº. 142.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG 26 NOVEMBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke Nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 25 November.

Zondag ll. is ook hier in de R. K. kerken de nieuwe Parochiale indeeling bekend gemaakt. De St. Petrus kerk op de Langebrug, de Lieve Vrouwe en Maria kerken, beide op de Haarlemmerstraat, zijn daarbij als Parochie-kerken aangewezen. Aan ieder der geestelijken van die kerken is de herderlijke zorg over een derde gedeelte van de R. K. bevolking der stad en omstreken opgedragen. De overige thans bestaande kerken zullen worden gesloten, met uitzondering van de Lodewijks kerk, die als hulp-kerk van de Parochiale St. Petrus kerk blijft bestaan. Met 1 Februarij 1857 zal deze nieuwe verdeeling voor goed in werking komen.

— Zondag tegen den middag ontstond alhier brand in de werkplaats van den meubelmaker Molenbroek, op de Hoogewoerd, bij de Rijnstraat. Door de werking van 3 spuiten was men den brand spoedig meester. Daar er op dien dag niet werd gewerkt, laat de oorzaak zich slechts gissen. De schade moet nog al aanzienlijk zijn.

— Gisteren avond werd hier eene openbare vergadering gehouden van de Ned. Vereeniging tot afschaffing van Sterken Drank, in het gebouw tot Nut van 't Algemeen. De zaal was zoo vol dat er zitplaatsen ontbraken.

Als spreker trad eerst op de Heer Ds. C. S. Adama van Scheltema, van Amsterdam, die in eene hoogst belangrijke en zeer onderhoudende redevoering, verslag gaf van een boekwerk getiteld: *Confessions of an inebriate* (belijdenissen van een dronkaard), het werk van een Amerikaan, die daarin de uitwendige en innerlijke geschiedenis zijns levens ten nutte van anderen schetst. Op aandoenlijke wijs toont hij aan, hoe de sterke drank zijne offers in het striknet vangt, hoe zij met volkomen zelfbewustzijn, al de ellende dezer vreesselijke slavernij dragen, en welk een vrede en heil er aan terugkeer van dien weg van jammer verbonden is. Na hem trad op de Heer J. M. E. Dercksen, die een treffend dichtstuk voordroeg getiteld: *Dwaasheid en Straf*.

Beide sprekers werden met blijkbare belangstelling en genoegen gehoord, en de overtuiging des Voorzitters, door hem bij 't sluiten dezer bijeenkomst uitgesproken, dat het voorgedragene gewis menigen heilzamen indruk zal hebben achtergelaten, zal ook wel die van al de aanwezigen zijn geweest.

— Wij kunnen onze lezers mededeelen dat in de nabijheid onzer stad weldra eene wel geordende inrigting zal tot stand komen, die niet alleen eene behoefte zal vervullen, maar die mag gezegd worden te behooren tot den tegenwoordigen tijd.

Wij bedoelen eene Zwem- en Badinrigting, waarin zoowel de geoefende zwemmer zich zal kunnen verfrisschen, als de ongeoefende zich onder eene goede leiding in deze hoogst nuttige kunst zal kunnen bekwamen.

Het zal naauwelijks betoog behoeven dat eene dergelijke inrigting in eene stad als de onze niet mag ontbreken, zoowel voor de akademie-burgers als voor de ingezetenen, en wij juichen het denkbeeld van den ondernemer toe om die inrigting daar te vestigen, waar eene genoegzame afstrooming van water plaats heeft, zijnde het zijn voornemen om daartoe in te rigten de wel bekende buitenplaats Rhijnzigt aan het Galgewater, die hoewel onder de gemeente Oegstgeest liggende, door hare onmiddellijke nabijheid bij onze stad, daartoe door bevoegde beoordeelaars allezins geschikt is geacht.

Wij vertrouwen, dat zoowel de akademische jeugd als Leydens ingezetenen zich zullen beijveren, om den ondernemer te schragen in de vestiging dezer kostbare inrigting, door nu reeds van hunne deelneming te doen blijken op eene daartoe gereed liggende lijst, zoowel op de Studenten-Societeit, als op eene, welke aan de huizen der ingezetenen zal worden aangeboden, en waarbij men tevens inzage zal kunnen verkrijgen van de voorwaarden zoowel voor doorloopend abonnement, als voor besloten baden.

— Het langs de rivier de Gouwe loopende jaagpad, tusschen Waddingsveen en Boskoop, is op twee punten doorgebroken, waardoor de polders Randenburg en Middelburg onder water staan. Het vee dat in de weide was, is grootendeels geborgen.

— Te Schiedam is Zaturdag ll. de persoon van H. Voet, meesterknecht in de branderij van den Heer Siemens, van een bovenbak op de werkplaats nedergestort en dadelijk overleden; hij laat eene weduwe en twee volwassen kinderen na.

— Te Zwijndrecht is de stoom-, olie-, tras- en pelmolen van de Heeren Vliegenthart en Comp., met al de gebouwen en voorraad zaad, rijst enz. verbrand.

— Voor ter Heyde is in den nacht van Vrijdag op Zaturdag jl. gestrand de brik *Kurt*, Kapt. Torhse, geladen met stokvisch, en naar Vlaardingen bestemd. De bemanning is gered, maar het schip zal verloren zijn. Ook bij Kamperduin is in zinkenden staat gestrand de Engelsche brik *Aratus*, Kapt. Gardener, met steenkolen van Sunderland naar Amsterdam. De bemanning is behouden aan wal gekomen. Schip en lading zullen mede verloren zijn.

— Te Winkel (Noord-Holland) heeft de gewoonte om bij de dusgenaamde slagt, sterken drank te schenken, weder een zeer treurig gevolg gehad. Een oppassend jongeling uitgenoodigd om mede te drinken, is spoedig beschonken geraakt. Gedrongen om vol te houden, is de jongeling bewusteloos geworden, en onder vrolijk gejuich naar zijn meesters huis gedragen, alwaar echter de dragers met schrik ontwaarden, dat zij een lijk hadden overgebragt. Geneeskundige hulp heeft niet mogen baten.

— Vroeger is melding gemaakt van een geding voor het Arnhemsche Kantongeregt gevoerd, door een bakkersjongen, die op een der naburige buitenplaatsen door een losgeraakten bandhond vreeselijk was geteisterd, tegen den eigenaar van dien hond, ten einde van hem schadevergoeding te verkrijgen voor vernielde kleederen en kosten van verpleging enz. De Kantonregter heeft den gedaagde veroordeeld om aan den jongen alle kosten en schaden te vergoeden, mits de som van f 200 niet te boven gaande, door dat ongeval geleden, nader bij staat op te maken en te vereffenen.

— Nabij Dwingelo (Drenthe) heeft het volgende ongeluk plaats gehad: Eene huismoeder ging met hare koe naar het veld, om die nog wat te laten grazen. Onder het hoeden stoot de koe haar onverwachts zoodanig, dat zij haar den buik openrijt. De vrouw werd op die plaats bijna dood gevonden, en alle aangewende middelen om haar te behouden, waren vruchteloos. Nog denzelfden avond is zij aan de gevolgen overleden.

— Van de schroefstoomboot, die tusschen 's Hertogenbosch en Maastricht vaart, is een der passagiers over boord geslagen en verdronken. Het was een reiziger van beroep, die van Rotterdam komende, zich naar Weert begaf.

— Uit 's Hertogenbosch wordt het volgende gemeld: Ieder weet hoevele R. K. kerksieraden in de laatste tijden, uit verschillende kerkgebouwen ontvreemd zijn, zonder dat het der Justitie gelukte de daders daarvan te ontdekken. Thans verneemt men dat te Nijmegen een dier doortrapte dieven is aangehouden en in hechtenis genomen. De schuldige is een Pruis van geboorte, en vroeger door de Arrond. Regtbank te Gorinchem, tot 5 jaren gevangenisstraf veroordeeld. In Pruissen moet hem nog eene straf wachten, wijl de Regering van dat land, op het vernemen zijner aanhouding, zijne uitlevering gevraagd heeft, nadat hij hier te lande aan de wet zal hebben voldaan. Aanvankelijk ontkende de boosdoener halstarrig, doch zich overtuigd ziende, zou hij zijne schuld, en bepaaldelijk aan den kerkroof te Wijchem en Balgooijen en den diefstal in eene kerk bij Eindhoven volmondig hebben beleden. Het is te verwachten, dat door zijne bekentenis meerdere medepligtigen aan den dag zullen komen.

— Omtrent de sluiting van de zitting der Luxemburgsche Kamer wordt het volgende gemeld: Op den 19den dezer waren de leden der oppositie, na de schorsing der zitting, weder voor het eerst bijeen gekomen, en daar dezelfde Ministers nog aan het hoofd der zaken waren, is terstond voorgesteld, om de zitting weder te verdagen. Dit voorstel werd met 25 tegen 24 stemmen verworpen, waarop genoemde leden op de zitting van den volgenden dag niet zijn verscheuen, en aldus de behandeling der zaken onmogelijk maakten. Ook in de namiddag-zitting was dit hetzelfde geval, en was de vereischte meerderheid niet tegenwoordig. De Minister Simons maakte daarop van zijn regt gebruik, en sloot de zitting.

's GRAVENHAGE, 25 November.

De Heer Jhr. Mr. W. G. van de Pol Jr., gewezen Nederlandsch Legatie-Secretaris te Brussel, is door den Koning van Belgie tot Officier der Leopolds-Orde benoemd. Aan hem is reeds bij Kon. besluit de vergunning verleend tot het aannemen van die Orde.

— Tot Ontvangers zijn benoemd: te Dokkum, de Heer S. Sinnema, thans Controleur aldaar; te Sappemeer, de Heer W. Molenaar, thans te Ezinge; te Ezinge, de Heer H. J. W. Oosting, Surnumerair te Assen, en te Dronrijp, de Heer J. H. Simon, Surnumerair te Leeuwarden.

— Door Z. M. zijn benoemd tot Regters in de Arrond.-Regtbank te Amsterdam: Mr. S. Wildschut, thans Regter-Plaatsvervanger bij die Regtbank en Advocaat aldaar, en Mr. L. A. A. van Wensen, thans Plaatsvervangend Kantonregter en Advocaat aldaar.

— Z. M. heeft den Kolonel T. G. T. V. Baron de Constant Rebecque, alsmede den Luit.-Kolonel H. F. Kock, beiden van den grooten Staf, zijne Adjudanten, op pensioen gesteld, en hen benoemd tot zijne Adjudanten in buitengewone dienst. Voorts heeft Z. M. benoemd tot zijnen Adjudant den 1sten Luitenant J. M. Baron van Tuyll van Serooskerken, van het 3de regement dragonders, tot dus verre Ordonnance-Officier bij Z. M., met bepaling dat hij zal overgaan bij den grooten Staf; bij het wapen der infanterie: bij het 1ste reg., tot 2den Luitenant, de Sergeanten E. C. Tonnet, van het

instructie-bataillon, en C. C. Kloosterhuyzen, van het reg. grenadiers en jagers; bij het 2de reg., tot 2den Luitenant, den Sergeant J. G. van Gendt, van het 4de reg. infanterie; bij het 3de reg., tot 2den Luitenant, de Sergeanten J. B. Schoehuizen, van het instructie-bataillon, en W. H. Rijnders, van het 1ste reg. infanterie; bij het 4de reg., tot 2den Luitenant, de Sergeanten A. S. J. van Kesteren, van het 3de reg. infanterie, en J. G. Vorstman, van het reg. grenadiers en jagers; bij het 5de reg., tot 2den Luitenant, de Sergeanten K. R. A. Abbink, van het instructie-bataillon, en W. H. van de Pol, van het 7de reg. infanterie; bij het 6de reg., tot 2den Luitenant, den Sergeant F. M. Avenarius, van het instructie-bataillon; bij het 7de reg., tot 2den Luitenant, de Sergeanten C. H. van Dedem van Driesberg, van het instructie-bataillon, en P. F. T. La Fors, van het 4de reg. infanterie; bij het 8ste reg., tot 2den Luitenant, de Sergeanten J. W. E. Schadee van der Does, van het instructie-bataillon, en P. J. Kuipers, van het 1ste reg. infanterie; bij het wapen der ruiterij: tot Generaal Majoor en Bevelhebber der 2de brigade, den Kolonel F. C. H. Baron van Utenhove, van het wapen, dezer dagen uit Oost-Indië hier te lande aangekomen; bij het 2de reg. dragonders, tot 1sten Luitenant, den 2den Luitenant L. A. Greve, van het corps; bij het 3de reg. dragonders, tot 2den Luitenant, den Wachtmeester J. A. van der Mast, van de Kon. Academie voor de zee- en landmagt; bij het wapen der infanterie van het leger in Oost-Indië: tot 2den Luitenant, den Sergeant J. N. Maquiné, van het 1ste reg. infanterie en in zijnen rang overgeplaatst bij den grooten Staf, Zr. Ms. Adjudant in gewone dienst, den Kapitein A. E. Mansfeldt, van het 8ste reg. infanterie.

— H. M. de Koningin, vergezeld door haren jongsten zoon Prins Alexander der Nederlanden, is Zaturdag in goeden welstand, van hare buitenlandsche reis alhier teruggekeerd. Z. K. H. de Prins van Oranje verwelkomde H. M. in de vestibule van het paleis.

— Naar men verneemt heeft H. M. de Koningin-Moeder aan vijf geredde personen van de *Ocean Home* doen toekomen eene gift van ƒ50.

— De Ministers van Koloniën, van Finantiën en van Marine zullen in deze week geen gehoor verleenen, uithoofde hunne tegenwoordigheid in de Kamer, bij de behandeling der begrootingswetten, wordt vereischt.

— Men verneemt dat op 14 December aanst., des middags ten 1 ure, de Willemskerk alhier zal worden ingewijd, en dat de Wel-Eerw. Heer Ds. Oort, daarbij eene leerrede houden zal.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Vervolg van de Zitting van Zaturdag 22 November.

In deze zitting heeft de trekking der afdeelingen plaats gehad en zijn benoemd tot Voorzitters de Heeren Schimmelpenninck van der Oye, van Rappard, Storm, Dullert en van Bosse, en tot Ondervoorzitters, de Heeren Mackay, Rochussen, Meeussen, Heemskerk en van Zuylen van Nyevelt.

Tot aanvulling van het korte verslag dezer zitting in ons vorig nommer strekke het volgende:

De eerste sprekers zijn op nieuw in beschouwingen getreden over de staatkundige rigting van het Kabinet. De Minister van Justitie heeft daarop het volgende gezegd: Het komt den Minister voor, dat, na de bepaalde verklaringen, die het tegenwoordig Ministerie gegeven heeft, dat het niet in het minst in zijne bedoelingen ligt, het in 1848 tot stand gebragte aan te tasten, het wel eenigzins als onbillijk, als hard te beschouwen is, het daarvan alsnog te verdenken, eene verdenking, waartoe geen grond hoegenaamd aanwezig is. Voor die verdenking bestaat geen grond, noch in de personen, noch in de verklaring van dit Ministerie. Het Ministerie wil niet afwijken van de gewijzigde Grondwet van 1848, en koestert volstrekt geene reactionnaire bedoelingen. De Minister heeft bij vorige gelegenheid wel gezegd, dat de quaestie van het onderwijs eene der voorname redenen uitmaakte, die de aftreding van het Ministerie van Hall hebben veroorzaakt, maar dat was niet de eenige reden. Er waren meer redenen van verschillenden aard. En dit is zoo waar, dat hij meent te moeten vragen, of de leden der Kamer, toen zij vóór de verkiezingen uiteen gingen, niet zijn weggegaan met de bewustheid, dat het toenmalig Ministerie niet lang meer mogelijk zou wezen. Het verbaast hem dus, dat men zich nu verbaasd betoont over de aftreding van dat Ministerie. Daaruit blijkt dus, dat de quaestie van het onderwijs niet was de eenige oorzaak van de aftreding van het toenmalig Ministerie. Het nieuwe Ministerie is ook niet opgetreden om aan al de wenschen of droombeelden te voldoen, die in honderde ingekomen verzoekschriften vervat waren. Tot behoud van de eendragt heeft zij het wenschelijk gekeurd, dat men beproeven zou om, zoo mogelijk, de zaak te regelen en te schikken. Dat brengt niet mede om de regten van de meerderheid op te offeren aan die der minderheid. Het is dus zeer onbillijk, zoo men dit Ministerie beschouwt als te zijn opgetreden met het oogmerk om te voldoen aan al de eischen, die door petitionarissen gedaan zijn.

De Heer Groen van Prinsterer heeft daarop gezegd, dat, volgens hem, de hoofdgedachte van het nieuwe Ministerie, naar zijn historischen oorsprong, moest zijn tegen de gemengde school, dat het moest zijn een Ministerie in anti-revolutionairen geest; dat die illusie echter slechts korten tijd geduurd heeft, zoodat hij tegen over, in plaats van naast het Ministerie, zal moeten staan. In een zeer uitvoerig betoog bestreed de spreker de rigting van de tegenwoordige Regering. Het Ministerie zegt, dat het in hun mandaat ligt, om eene verzoenende politiek te volgen. Dit is een bewijs voor de zwakheid van het standpunt der Regering. Had ooit iemand, vraagt spreker, bij de optreding van dit Ministerie gedacht aan eene verzoenende politiek? Was de optreding niet de oorlogsverklaring tegen de meerderheid der Kamer? Was daaraan niet het gezegde toe te schrijven, dat er eene koude rilling over het land ging? Spreker had op 5 Julij de overtuiging, dat het Ministerie terugdeinsde voor de taak die het op zich had genomen.

Zitting van Maandag 24 November.

In deze zitting zijn ingekomen een wets-ontwerp tot wijziging van Hoofdstuk V der Staatsbegrooting voor 1855; een tot aanmoediging van den invoer van granen en andere levensbehoeften; een tot onteigening van perceelen voor den aanleg van een kanaal door Zuidbeveland; eene missive van den Minister van Justitie ten geleide van eene nadere nota van wijziging van Hoofdstuk IV der Staatsbegrooting voor 1857.

Daarna zijn de algemeene beraadslagingen over de begrootingswetten voor 1857 voortgezet. Het woord is gevoerd door de Heeren: van Bosse, Thorbecke en de Ministers van Financiën, van Binnenl. en Buitenl. Zaken en van Justitie.

De Heer van Bosse heeft, de rede van den Heer Foreest beantwoordende, gevraagd of de Heer Foreest vergeten is, dat de revolutie van 1789 aan de Protestanten in Frankrijk gelijkstelling gaf, gelijk die hier te lande aan de R. K. werd toegekend. Hij vraagt of dat lid de Regering van Lodewijk XIV of XV in bescherming wil nemen. Wij liberalen, zegt spr., zijn geen Republikeinen, en wij verafschuwen evenzeer de volks-souvereiniteit, zoo als die in 1789 en 1848 in Frankrijk in toepassing is gebragt. De geschiedenis van het Stamhuis is te naauw verbonden aan het liberalisme, dan dat die partij niet dezelfde gevoelens van liefde en gehechtheid jegens dat Huis zou koesteren. Willem III, was de liberale man, die in Engeland de krachtige bevorderaar is geweest van de constitutionele beginselen, die daar ook het volk wist te verdedigen tegen geestelijk en wereldlijk despotismus en een handhaver was van godsdienstvrijheid. Tot de begrooting zelve overgaande, verklaart spr., dat hij de verwerping van de begrooting, om redenen daar buiten gelegen, als een uiterst noodmiddel beschouwt; hij zal de begrooting naar haren inhoud beoordeelen.

De Heer Thorbecke zal niet zoo zeer bepaalde vragen tot het Ministerie rigten, maar alleen eenige opmerkingen en bedenkingen mededeelen, die het Ministerie willen leiden om, wat het reeds over zijne rigting gezegd heeft, aan te vullen. Wil het Ministerie zijn geheim nog niet verraden, spr. zal daartoe geen dwangbevel te baat nemen.

Het komt spr. voor, dat de Regering de behoefte aan overeenstemming met de Wetgevende Magt, eenigzins schijnt te willen beperken.

Zoo wordt in de antwoorden gezegd, dat de Ministers in eene trouwe en eerlijke zamenwerking met het Hoofd van den Staat niet minder hunne kracht moeten zoeken, dan in een gemeen overleg met de Wetgevende Kamers. Hierop meent spr. te moeten doen opmerken, dat men geen andere staatsregering kent, dan die, waarvan de Koning het Hoofd is. Ook ten aanzien van de gedane vraag, of bij het gouvernement niet de neiging heerschte om zekere kerkelijke kleur aan te nemen, of althans verlangens en wenschen op het kerkelijk terrein geuit, te bevredigen, vindt hij in de Memorie van Beantwoording geen bevredigende oplossing. Wat aangaat het vraagstuk van het onderwijs, zegt de Regering, dat zij opvoeding niet geheel van onderwijs wil afscheiden; zij wil den Christelijken geest niet wettelijk uit de school verbannen zien. Hij meent hierop te moeten doen opmerken, dat het vorige Ministerie dit ook niet wilde en dat niemand het kan willen, die in eene Christelijke Maatschappij is opgevoed. Spr. herinnert daarbij de woorden die de Minister van Justitie den 25sten Sept. jl. in de Kamer heeft geuit, »dat het niet de zaak der Regering is om te zorgen voor de Christelijke behoeften van het volk. Dat is geenszins de taak des wetgevers; het is de taak der Regering en haar pligt integendeel, om dat geheel over te laten aan wien dat overgelaten moet worden." Die laatste woorden heeft spr. met genoegen vernomen, hetgeen hij naauwelijks behoeft te zeggen. Ook wordt in de antwoorden gezegd, dat het benoemen der Staatscommissie, en het uitvaardigen der circulaires en aanschrijvingen minder tot het gebied der wetgeving behoort, zoodat het gevoelen, dat hieromtrent wordt kenbaar gemaakt, geene beantwoording vordert. Spr. vraagt of de Vertegenwoordiging en of deze Kamer dan uitsluitend eene wetgevende bevoegdheid heeft. Heeft zij volstrekt geen kennis hoegenaamd te nemen van den gang van het bestuur? Is het Ministerie daarvoor niet in allen deele verantwoordelijk?

Spreker meent nu nog eene bepaalde vraag te moeten doen, betrekkelijk Luxemburg. Het doet hem leed dat de naam van een der luisterrijkste Huizen van ons werelddeel, dat zoo hoog geklommen is door de verdediging van de vrijheid, waarvan de glans toe- of afnam met zijne kracht, om die edele zaak te bevorderen, dat die naam in die gebeurtenissen is betrokken.

Hierna beantwoordt de Minister van Finantiën den Heer van Bosse, voor zoo verre het finantieel punt betreft, en verdedigt de Regering tegen den Heer Thorbecke.

De Minister van Binnenl. Zaken betoogt, dat het Ministerie niet geroepen was om den wensch der petitionarissen te voldoen; doch wel om hunne bezorgdheid weg te nemen,

De Minister van Buitenl. Zaken antwoordt den Heer Thorbecke omtrent Luxemburg, dat het voorzeker het Hoofd van den Staat het eerst leed zal gedaan hebben, dat Hij door de omstandigheden en door den drang van den Duitschen Bond genoodzaakt is tot de maatregelen, welke men op het oog heeft.

De Minister van Justitie zegt, dat de aanvallen van de Heeren Groen van Prinsterer en Thorbecke, welke 4 uren geduurd hebben, in geen half uur kunnen beantwoord worden, waarom Z. Exc. voorstelt de beraadslaging te verdagen tot morgen. Waartoe, op voorstel van den Heer van Hoëvel, besloten wordt.

Zitting van Dingsdag 25 November.

Aan de orde is de voortzetting der algemeene beraadslagingen over de begrootingswetten van 1857.

De Minister van Justitie beantwoordt de hoofdgedachte der beide merkwaardige redevoeringen van de Heeren Groen van Prinsterer en Thorbecke, van welke redevoering wij nader verslag zullen geven.

Daarna voeren de Heeren Blaupot ten Cate, Westerhoff, Groen en Thorbecke het woord, waarna de algemeene beraadslagingen worden gesloten.

Hoofdst. I. (*Huis des Konings*), wordt zonder beraadslaging aangenomen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

BELGIE.

BRUSSEL, 24 November.

De beraadslagingen in de Kamer van Afgevaardigden over het adres van antwoord op de troonrede zijn zeer levendig geweest. Bij de § omtrent het onderwijs heeft de Minister van Binnenl. Zaken nader zijne gevoelens ontwikkeld, en dat wel op eene wijze, die hem het ongenoegen van alle partijen op den hals heeft gehaald. Uit zijne woorden kon men opmaken, dat de Bisschoppen het regt hebben het van staatswege gegeven wordende onderwijs af te keuren, en dat de Staat verpligt is tegenover hen het hoofd in den schoot te leggen.

Bij gelegenheid van de beraadslagingen is er door den Minister van Binnenl. Zaken eene belangrijke briefwisseling medegedeeld, die tusschen hem, den Rector der Hoogeschool te Gent en den Hoogleeraar Laurent heeft plaats gehad. De Minister had vroeger den Hoogleeraar door tusschenkomst van den Rector eene berisping doen geworden, over de uitgave van zijn werk, *Études sur le Christianisme*. De Hoogleeraar heeft daarop krachtig geantwoord.

ENGELAND.

LONDEN, 23 November.

De *Times* deelt mede, dat er te Napels eene zamenzwering was ontdekt onder de Lazaroni, om, in geval van vijandelijkheden, de Franschen en Engelschen die aldaar verblijf houden te vermoorden. Genoemd blad acht ook thans de bijeenkomst van het Parijsche vredes-congres aanstaande.

— De vrees voor het verongelukken van de *James Baines* is gelukkig geweken. Genoemd schip is te Queenstown aangekomen, gelijktijdig met de *Lightning*, die den 28sten Augustus afvoer. De hoeveelheid goud, door eerstgenoemd schip overgebragt, bedraagt nagenoeg 3/4 millioen £ in waarde, hetwelk aanleiding geeft tot de vraag of het niet onverantwoordelijk is eene zoo ontzettende groote waarde aan denzelfden bodem toe te vertrouwen, die aan zoo vele gevaren van verschillenden aard is blootgesteld.

— Sir J. Outram is van Southampton naar Bombay afgereisd, om het bevel over de tegen Perzië bestemde Engelsche krijgsmagt op zich te nemen.

— Tusschen Waterford en Dublin zijn twee spoortreinen in botsing gekomen, waardoor verscheidene personen gedood of gekwetst zijn.

— Volgens berigten uit de Vereenigde Staten, heeft de verkiezing van eenen Voorzitter op enkele plaatsen tot bloedige tooneelen aanleiding gegeven. Te Baltimore is tusschen de aanhangers van Buchanan en van Fillmore een heete strijd gevoerd, waarbij enkele dooden gevallen en verscheiden personen gekwetst zijn geraakt.

— Op 17 Sept. is de stad Paz, eene der voornaamste havens van Neder-Californie, door een orkaan vernield.

FRANKRIJK.

PARIJS, 23 November.

Op verlangen van de Keizerin, zal het Hof toch naar Fontainebleau gaan en aldaar eenige dagen doorbrengen. Er zullen echter geene feesten plaats hebben.

— Naar men verzekert hebben de Heeren von Rothschild met de Bank van Frankrijk eene nieuwe overeenkomst gesloten, waarbij zij op zich nemen in den loop van het volgend jaar de som van 280 millioenen francs in goud of zilver aan de Bank te leveren.

— Men zegt dat de Heer Emile de Girardin zijn aandeel in het blad *la Presse* (47/100) aan den Heer Milhaud heeft verkocht voor 850,000 fr.

— De uitvinder der paardeharen rokken met stalen veêren moet in den tijd van 5 weken de ongeloofelijke som van 250,000 fr. met zijne uitvinding gewonnen hebben. Hieraan schijnt dus eene dringende behoefte te hebben bestaan.

— Nabij St. Quentin zijn twee spoortreinen in botsing gekomen. De machines zijn verbrijzeld, doch de passagiers zijn er met den schrik afgekomen. De stoker is echter ernstig gekwetst.

— Te Marseille zijn wederom 90,000 mudden graan aangebragt. Te Konstantinopel waren de prijzen der granen zeer vast.

SPANJE.

MADRID, 19 November.

De *Gaceta* bevat een Kon. besluit, waarbij de Minister van Financiën gemagtigd wordt, om voor 60 millioen realen aan graan en meel in het buitenland te doen aankoopen en vrij in te voeren.

— Volgens de *Epoca* heeft de Koningin een uiterst hartelijk schrijven van den Paus ontvangen, waarin onder verwijzing op onverwijld van Rome af te zenden depêches, de wensch naar eene verzoening tusschen Rome en Spanje in zeer warme bewoordingen wordt betuigd. Men verwacht daarom binnen kort de benoeming van een Pauselijken Nuntius bij ons Hof.

— De Heer Gonzalez Bravo, Gezant te Lissabon, zal als zoodanig den Heer Pacheco, te Londen vervangen.

— De onlusten te Malaga voorgevallen, worden toegeschreven aan pogingen om de aandacht van den sluikhandel af te leiden, gelijk zulks wel meer hier te lande plaats heeft. Echter houdt men het voor zeker dat de staatkunde er mede in verband staat. De maatregelen door het bestuur genomen, duiden zulks ten stelligste aan. Reeds zijn meer dan 20 der gevangen genomen personen doodgeschoten.

ITALIE.

Naar men verneemt heeft de Koning van Napels aan twee staatkundige veroordeelden, waarvan de een tot 19 en de ander tot 20 jaren gevangenisstraf veroordeeld was, genade geschonken.

— De Keizerin-weduwe van Rusland heeft in den omtrek van Nizza eenige goederen aangekocht, o. a. de bevallige villa Deforetis, welke door haar villa Alexandrowna is genoemd. H. M. zal een uitstapje naar de eilanden St. Margaretha en St. Honoré doen.

Onder de voorwerpen die dezer dagen ten behoeve van de Keizerin-Weduwe zijn aangebragt, trekt vooral eene gala-koets de aandacht. Van dit rijtuig zijn de wielen met caoutchouc overtrokken, om het rijden minder schokkend te maken.

PRUISSEN.

BERLIJN, 23 November.

De Koningin der Nederlanden heeft in de afgeloopen week, onder het geleide van Z. M. den Koning, de paleizen te Potsdam, alsmede het graf van Frederik den Groote bezocht. Ook heeft H. M. de muziekale feesten, bij gelegenheid van den naamdag van H. M. de Koningin, bijgewoond.

— Volgens berigt uit Bern heeft de Bondsraad geweigerd toe te geven aan het verlangen onzer Regering, om de gevangenen van Neufchatel onvoorwaardelijk vrij te laten; hij heeft zich bereid verklaard om te onderhandelen en verwacht van wege de Bondsvergadering zoodanige openingen, als waarop hij als nabuur meent aanspraak te kunnen maken. Het regt moet zijn vrijen loop hebben. — Ook is er bevel gegeven tot het uitrusten van troepen.

— Uit Stuttgardt wordt het volgende medegedeeld omtrent de onderhandelingen tusschen de Wurtembergsche Regering en het Hof van Rome, over het sluiten van een Concordaat. Het punt der gemengde huwelijken tusschen Roomschen en Protestanten heeft men nog niet kunnen regelen, ten gevolge der overdreven eischen van den Paus, die volhardt bij de vordering dat dergelijke huwelijken voor den Roomschen Priester gesloten worden, alvorens de inzegening door de Protestantsche Leeraars kunne plaats hebben. Ook de vorm der door de geestelijken van de Roomsche gemeenten te houden doopregisters, die tevens de registers van den burgerlijken stand uitmaken, is een punt waaromtrent men het nog niet heeft kunnen eens worden. Het Pauselijke Hof wil, omtrent deze gewigtige punten niet toegeven; terwijl de Wurtembergsche Regering zich in die aanmatigende vorderingen niet kan schikken zonder het misnoegen van hare Protestantsche onderdanen op te wekken, die de overgroote meerderheid der bevolking uitmaken.

— In Polen hebben de wolven, gedurende den vorigen winter niet streng vervolgd, reeds hunne schuilhoeken verlaten en zich in de dorpen vertoond.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 22 November.

De Keizer en de Keizerin hebben te Laybach verschillende inrigtingen, alsmede den schouwburg bezocht. De stad was ter eere van HH. MM. luisterrijk verlicht. HH. MM. zijn thans reeds in goeden welstand in het feestelijk versierde Triëst aangekomen.

— De Geestelijkheid is niet zonder bekommering over de strekking, die onder de bevolking van verscheidene landen van den staat, o. a. in Bohemen, Moravië en Silezië, merkbaar wordt, om de heerschende godsdienst te verlaten en tot de Luthersche leer over te gaan. In genoemde streken hebben zeer vele Katholieke familiën gelijktijdig het Protestantismus omhelsd, en volgens de verslagen der autoriteiten, zal hun voorbeeld veel navolging vinden. Men moet die verandering in de godsdienstige meening der bedoelde bevolking op rekening stellen van den indruk, door het Concordaat met Rome op het verstandige deel der natie te weeg gebragt.

— Volgens eene verordening van den veld-Bisschop Leonhart mogen de Katholieke Kapelaans en Superieuren voortaan de niet-Katholieke overledene militairen niet meer inzegenen, noch naar hunne laatste rustplaats vergezellen.

RUSLAND.

Aan den eersten Adjudant van den Sultan, alsmede aan den Pauselijken Afgezant, Prins Chigi, is door den Keizer de Orde van den Witten Adelaar verleend.

— De Keizer heeft aan eenige Perzen van aanzien ridderorden verleend en den eersten Minister van den Schach van zijne hoogachting doen verzekeren.

— De gemalin van den Grootvorst Nikolaas, tweeden broeder van Z. M. den Keizer, is van een zoon bevallen.

— Te Petersburg heerscht eene groote werkzaamheid tusschen de Regering en de vreemde gezantschappen. De Engelsche Gezant moet belangrijke depêches hebben ontvangen. Men blijft aldaar eene vreedzame oplossing der zaken verwachten.

— Vorst Woronzeff is op 18 Nov. in den ouderdom van 74 jaren te Odessa overleden.

TURKYE.

De regeling der grensbepaling van Azië is tot de maand Mei uitgesteld.

— Te Pera, voorstad van Konstantinopel, heeft wederom een brand gewoed, waardoor 600 huizen vernield, en 1000 gezinnen van huisvesting zijn beroofd. Ook te Adrianopel heeft een zware brand gewoed.

— Omtrent het springen van den kruidtoren op Rhodus, verneemt men dat dit onheil door den bliksem is veroorzaakt. 3000 centenaars kruid waren ontvlamd, zoodat er eene groote verwoesting werd aangerigt.

— Te Bagdad heerscht de cholera zeer sterk.

— Uit Griekenland wordt wederom geklaagd over de toenemende stoutmoedigheid der roovers.

KERKNIEUWS.

Te Nijkerk op de Veluwe is tot derden Predikant beroepen D. J. B. Nyhoff, van IJsselmuiden.

— Ds. Gaim Dun, Pred. te Fijnaart en Heiningen, heeft het beroep van de Herv. gemeente te Scheveningen aangenomen; zoo ook Ds. Deeleman het beroep naar de Herv. gemeente te Brielle.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE LEYDSCHE HOOGESCHOOL.

Den 25sten November de Heer J. H. Verbeek, van Amsterdam, in de Regten, na openbare verdediging van zijn Specimen: *de Facultate Magistri navis ad sibi pecuniam foenoris nautici nomine externe comparandam.*

VERGADERING van den Gemeenteraad van Leyden, Donderdag den 27sten November 1856; 's namiddags ten 1 ure.

Onderwerp:

Voorstellen omtrent het plaatselijk Belastingstelsel.

231ste Stads-Loterij.

Trekking der Eerste Klasse.

1ste Trekking. No. 16109 een prijs van ƒ 5,000. No. 12984 een prijs van ƒ 2,000. Nos. 1060 en 7873 ieder een prijs van ƒ 1,500. Nos. 1505, 9159 en 10792 ieder een prijs van ƒ 1,000.

ADVERTENTIEN.

Heden beviel voorspoedig van eene welgeschapen DOCHTER, S. W. PERRIN, geb. WETRENS.

LEYDEN, 24 November 1856. N. M. PERRIN.

Op den 21sten November 1856 overleed te *Utrecht* onze geachte Tante en Behuwd-Tante, Jonkvrouwe SARA MARIA TJAKETTA MEERMAN VAN DER GOES.

Mr. C. W. HUBRECHT.

J. A. P. HUBRECHT — MEERMAN VAN DER GOES.

Eenige Kennisgeving.

Heden overleed na eene kortstondige ziekte, mijn zeer geliefde Echtgenoot DANIEL JOHANNES LE NOBEL, in den ouderdom van ruim 70 jaar, tot droefheid van mij en mijne eenige Dochter, uit vorig Huwelijk, voor wie hij een teeder Vader was. De hoop in Christus, op een zalig wederzien, doet ons in Gods wijsheid stil berusten.

LEYDEN, 23 November 1856. W. VAN DER VOET, Wed. LE NOBEL.

AFSCHEIDS-CONCERT

VAN

N. J. WETRENS Jr.

De **Tekstboekjes** van de voor te dragen Stukken (*Floris de V* en *le Désert*) zijn te bekomen bij de Heeren SCHREUDER EN VAN BAAK, op de Botermarkt, en des avonds aan den ingang van het Locaal, tegen **25** Cents.

Sempre Crescendo.

COMMISSARISSEN noodigen langs dezen weg de Ingezetenen van *Leyden* dringend uit, om van hunne deelneming in het belang van het **Afscheids-Concert** van den Heer N. J. WETRENS Jr., op Donderdag den 27sten November, te 7 ure, in de Stads-Gehoorzaal, te doen blijken. Commissarissen gevoelen geheel de verpligting die zij aan den Heer WETRENS hebben, die gedurende 25 jaren de Concerten van Sempre Crescendo met den meesten ijver dirigeerde, en twijfelen niet of deze zijne betrekking zal iedere verdere aanbeveling overbodig maken.

Namens Commissarissen,

J. P. VAN OSSENBRUGGEN, *Voorzitter.*

C. W. H. VAN KAATHOVEN, *Secretaris.*

Théâtre à Leide.

Troisième Représentation donnée par la Troupe de l'Opéra Français de la Haye.

VENDREDI, 28 Novembre 1856. **Le Courrier de Lyon**, Drame en cinq Actes et sept Tableaux, par MM. NEVEAU, SIRAUDIN et DELACOUR. Mr. JAROUSSEAU remplira le double rôle de Lesurque et Dubosc. **Une Charge de Cavalerie**, Vaudeville en un Acte, par MM. LABICHE, MOREAU et DELACOUR.

Ordre du Spectacle: 1o. Le Courrier de Lyon. 2o. Une Charge de Cavalerie.

On commencera à six heures et demie.

ONGESORTEERDE RUHRKOLEN,

à ƒ **1.50** per Mud, met inbegrip van Lands Belasting.

GEBRs. WERNINK.

Er wordt gevraagd een **Wijnkoopersknecht**. Adres Wijk VIII. No. 75.

Wordt gevraagd:

twee **Gemeubeleerde Benedenkamers**, desverkiezende met **Middagkost**. Opgave van Stand en Prijs aan GEBROEDERS VAN DER HOEK, Breedestraat, Brieven Letter **P.**

AANBESTEDING.

Regenten van het Weeshuis alhier, zullen op Vrijdag den 28sten November 1856, aan de minst Inschrijvenden **Aanbesteden**:

De levering van de volgende Artikelen, benoodigd van 1 December 1856 tot 30 April 1857, als: *Aardappelen, Rundvleesch, Rundvet, Gort, Groene Erwten, Wortelen, Zuurkool, Selderij, Uijen, Prij, Peper, Koffij, Cichorei, Stroop, Melk en Steenkolen.*

Van 19 November tot op den dag der Aanbesteding zijn de Monsters en Voorwaarden ter inzage aan genoemde Inrigting, en moeten de Inschrijvings-Billetten, op gezegeld papier, behoorlijk gesloten, ingeleverd worden, op Vrijdag den 28sten November 1856, uiterlijk des namiddags voor 5 ure.

Bestuurderen voornoemd,

B. F. KRANTZ, *President.*

H. P. C. STOFFELS, *Secretaris.*

PUBLIEKE VERKOOPING,

aan de Haven te *Leyden*, op Vrijdag den 28sten November 1856, des morgens ten 10 ure, van eene extra mooije partij **Greenen**, Vuren en Dennen **Deelen**, dito Ribben van onderscheidene dikte en lengte, Wijburger Deelen en Platen. Voorts Latten, Schroten, Schalen en verdere Houtwaren meer.

PUBLIEKE VERKOOPING,

Op Maandag den 1sten December 1856 en volgende dagen, des voormiddags ten tien ure, aan het Huis op de Hoogelandsche Kerkgracht, Wijk VII. No. 968, binnen *Leyden*, van eenen netten, zindelijken en welgeconserveerden **Inboedel**, bestaande in: Kabinetten, Linnen- en andere Kasten, Chiffonnière, Bureau, Commode, Schrijftafels, Eet-, Thee-, Speel-, Wasch- en andere Tafels, Canapé, Stoelen, fraai gouddlederen Kamerschut, Mangel, Persen, Koffers, Ledekanten, welgevulde Bedden en Toebehooren, Paardeharen en andere Matrassen, keurig Tafel- en Bedlinnen, Meubelgordijnen, Spiegels en Schilderijen, Pendules, Tafellampen en Candelabres, Ombredozen met Paarlemoeren Viesjes, Smyrnasche en andere Kleeden, Carpetten en Loopers, exquise Oost-Indische Porseleinen, Verlakt, Kristal en Glaswerk, Koper-, Tin-, Blik- en IJzerwerk, Vuurhaarden; voorts eene partij Boeken en Bijbels, waaronder een Prachtbijbel bij VAN GOOR 1856, alsmede een Vaderlandsche Historische Prentenkast met meer dan 1100 schilderijtjes, en eindelijk Juweelen, Goud- en Zilverwerk, bestaande in: Gouden Halskettingen, dito Oorringen en Bellen, Handringen, dito Snuifdoos, dito Knipje, Boeken met gouden Sloten, Horologiën, Munten, Zilveren Trommeltjes, Trekpot, Melkkan, Theekistje, Theeblad met Zilver, Tabakskomfoor, Zilveren Soeplepel, twee foudralen met Lepels, Vorken en Messen, eenige Tafel- en Dessertmessen en Vorken, Thee- en Eijerlepeltjes, Suikerstrooijers, Inktkoker, Blaker en Domper, Degens, eenige Munten, klein Goud en Zilver en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt.

Alles ter plaatse der Verkooping te bezigtigen op Vrijdag den 28sten en Zaturdag den 29sten November 1856, van des voormiddags ten *tien* tot des namiddags ten *drie* ure.

Wij achten ons verpligt opentlijk te verklaren, dat wij geheel vreemd zijn aan de **aanbieding tot verminderden prijs** onzer uitgave van de Werken van H. CONSCIENCE. De prijs blijft bij ons bepaald op ƒ 22.80, volgens Prospectus.

ANTWERPEN, 23 November 1856. J. P. v. DIEREN & Co.

GRAANMARKT TE ROTTERDAM, 24 November.

Tarwe: tot vorige prijzen; goede en puike ƒ 11.50 à ƒ 12.25, mindere ƒ 9.— à ƒ 11.25. Rogge, bragt bij kleinen aanvoer ruim vorige prijzen op, ƒ 7.— à ƒ 8.20. Gerst: 10 cts lager; Winter ƒ 5.50 à ƒ 6.70; dito Zomer ƒ 5.25 à ƒ 6.50.

Te Amsterdam was de Tarwe, witte Poolsche en bonte ƒ 14.— tot ƒ 15.70. Pruissische Rogge ƒ 7.— tot 7.70.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

MAANDAG 24 November.

			Laagst koers.	Hoogst koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à 2½	pCt.	62$\frac{5}{8}$	63	62$\frac{15}{16}$
Dito Certificaten	〃 3	〃	75	75$\frac{1}{16}$	75$\frac{1}{16}$
Dito dito	〃 4	〃	94	94$\frac{1}{16}$	94$\frac{1}{16}$
Amortisatie Syndicaat	〃 3½	〃	89$\frac{13}{16}$	—	—
Handelmaatschappij	〃 4½	〃	135	—	—
O. I. Leening	〃 4	〃	—	—	—
Aandeelen Holl. Spoorweg	〃 4½	〃	—	—	—
Dito Rijn-Spoorweg	〃 4½	〃	100	—	—
FRANKRIJK, Certif.	〃 3	〃	—	—	—
Dito dito	〃 4½	〃	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	〃 5	〃	103	103$\frac{3}{8}$	103$\frac{3}{8}$
Dito dito 1828 en 1829	〃 5	〃	102$\frac{1}{4}$	102$\frac{3}{8}$	102$\frac{3}{8}$
Certif. bij dito 1831 en 1833	〃 5	〃	92$\frac{1}{4}$	—	—
Dito 1840	〃 4	〃	88$\frac{1}{2}$	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co.	〃 4	〃	82$\frac{13}{16}$	82$\frac{7}{8}$	82$\frac{13}{16}$
Dito dito Nieuwe	〃 4	〃	—	—	—
Inschrijving in Assign.	〃 6	〃	—	—	—
Certificaten van dito	〃 6	〃	62$\frac{1}{4}$	—	—
POLEN, Aandeelen 1835	fl. 500	ƒ	152$\frac{1}{2}$	—	—
Dito Obligatiën	〃 4	〃	76$\frac{1}{8}$	—	—
PRUISSEN, Obl. te Londen	à 4½	pCt.	—	—	—
SPANJE, Obligatiën	〃 1¼	〃	22$\frac{13}{16}$	23	22$\frac{15}{16}$
Dito Obligatiën	〃 3	〃	40$\frac{7}{8}$	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.	〃 3	〃	36$\frac{3}{4}$	36$\frac{13}{16}$	—
Bewijzen Coupons			5$\frac{15}{16}$	5$\frac{7}{8}$	—
OOSTENRIJK, W. B bij Goll.	〃 5	〃	—	—	—
Dito	〃 4	〃	—	—	—
Dito Metall.	〃 5	〃	78[illegible]	78[illegible]	78[illegible]
Dito Nieuwe	〃 5	〃	82[illegible]	82$\frac{7}{8}$	82$\frac{7}{8}$
Dito 1847	〃 2½	〃	38$\frac{1}{2}$	38$\frac{9}{16}$	38$\frac{9}{16}$
BELGIE,	〃 2½	〃	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	〃 2½	〃	50$\frac{13}{16}$	—	—
Dito dito	〃 4½	〃	—	—	—
BRAZILIE, 1824 100 £	〃 5	〃	—	—	—
PORTUGAL, te Londen	〃 3	〃	44	—	—
SARDINIE,	〃 5	〃	—	—	—
PERU, Geldleening 1853	〃 4½	〃	—	—	—
VENEZUELA, Obligatiën 6 pCt. nu	〃 4½	〃	33$\frac{3}{4}$	—	—
GRENADA, Obligatiën	〃 2½	〃	20$\frac{1}{16}$	20$\frac{1}{4}$	20$\frac{1}{16}$
MEXICO, Obligatiën 1851	〃 3	〃	20$\frac{7}{16}$	20$\frac{3}{4}$	20$\frac{7}{16}$
Nr-AMERIKA, Bankactiën			—	—	—

Koers van het Geld: Beleening 5 pCt. Prolongatie 5 pCt. Wissel-Disconto 5.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.